

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto
PL 28
00023 Valtioneuvosto

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAEIKSI TULOVEROLAIN JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Valtiovarainministeriössä on valmisteltu esitysluonnos tuloverolain muuttamisesta siten, että ulkomaista yhteisöä pidettäisiin Suomessa yleisesti verovelvollisena, jos yhteisön tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee Suomessa. Ehdotetut muutokset sisältävät myös elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919, elinkeinolaki) säännöksen muuttamisen niin, että ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen määritelmä muuttuisi. Ulkomaisella yhteisöllä, jonka tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee Suomessa, olisi velvollisuus tehdä kaupparekisteriin ilmoitus sivuliikkeen perustamisesta.

Lakiin ehdotettujen muutosten tavoitteena on laajentaa Suomen verotusoikeutta sekä varmistaa, että riittävät siteet Suomeen omaavia yhteisöjä pidetään kotimaisina ja siten täällä yleisesti verovelvollisina. Tavoitteena on myös tältä osin turvata yhteisöverotuottojen kertyminen. Verolainsäädäntöön ehdotettavien muutosten tavoitteena on myös parantaa Suomen lainsäädännön soveltuvuutta yhteisöjen kaksoisasujatilanteiden ratkaisemiseen sekä lisätä mahdollisuuksia ratkaista näitä tilanteita Suomen eduksi. Muutoksella pyrittäisiin myös estämään sekä rajoittamaan tilanteita, joissa yleinen verovelvollisuus Suomessa pyrittäisiin välttämään perustamalla yhtiö ulkomaille, vaikka sen omistus, johto ja toiminta olisivatkin kokonaan Suomessa.

Elinkeinolain 2 §:n 1 momentin mukaan sivuliikkeellä tarkoitetaan ulkomaisen yhteisön tai säätiön osaa, joka harjoittaa Suomessa tässä maassa sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta käsin jatkuvaa liike- tai ammattitoimintaa ulkomaisen yhteisön tai säätiön nimiin ja lukuun. Lainkohtaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että sivuliikkeellä tarkoitetaan myös ulkomaisen yhteisön Suomessa sijaitsevaa tuloverolain (1535/1992) 9 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 8 momentin mukaista tosiasiallista johtopaikkaa.

Esitykseen sisältyvän tuloverolain 9 §:n uuden 8 momentin perustelut sisältävät kuvaukset olosuhteista, joiden perusteella yhteisön tosiasiallinen johtopaikka on Suomessa, minkä seurauksena yhteisöä pidetään yleisesti verovelvollisena Suomessa. Verolainsäädännön muuttaminen kansainvälisen veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun estämiseksi muuttamalla samalla elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annettua lakia esitetyllä tavalla ei PRH:n mielestä ole onnistunut ratkaisu. Verotuksen toimittamisen yhteydessä tehtävällä päätöksellä Verohallinto määrittelee elinkeinonharjoittajan elinkeinolain mukaiseksi sivuliikkeeksi, koska elinkeinonharjoittajan tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee Suomessa. Lienee oletettavaa, että elinkeinonharjoittaja ei omasta aloitteestaan tee kaupparekisteriin ilmoitusta sivuliikkeen perustamisesta tilanteessa, joka merkitsisi elinkeinonharjoittajan katsomista yleisesti verovelvolliseksi. Elinkeinonharjoittajan toteuttamalla yritysjärjestelyllä on useimmissa tapauksissa pyritty juuri välttämään tämä asiantila.

Elinkeinolakiin ehdotettu muutos tarkoittaisi sitä, että kaupparekisteriin merkittäisiin ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeitä, joista osalla elinkeinonharjoittajan tosiasiallinen johtopaikka olisi kuitenkin Suomessa. Ne olisivat kuitenkin velvollisia ilmoittamaan kaikki kaupparekisterilaissa sivuliikkeelle säädetyt seikat ja julkistamaan sivuliikkeen tilinpäätösasiakirjat. Toiminimilain mukaan ulkomaisen elinkeinonharjoittajan

7.8.2020

Suomeen perustaman sivuliikkeen toiminimen tulee sisältää ulkomaisen elinkeinonharjoittajan toiminimi lisäyksin, joka osoittaa sen sivuliikkeeksi.

Elinkeinolakiin ehdotettu sivuliikkeen määritelmän muutos on omiaan sekoittamaan kaupparekisteriin merkittäviä elinkeinonharjoittajia ja yhteisöjä. Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeenä pidettäisiin ja rekisteröitäisiin myös elinkeinonharjoittajia, jotka eivät harjoita elinkeinotoimintaa lainkaan elinkeinonharjoittajan rekisteröintivaltiossa. Näissä tilanteissa koko yhteisöä eli pääliikettä, ei sen osaa, johdettaisiin Suomessa. Elinkeinonharjoittajan verotuksen toteuttamisen kannalta olisi siis kyse eräällä tavalla suomalaisen yhteisön Suomen sivuliikkeestä.

Luonnoksen mukaan sivuliikkeen rekisteröintiperustetta ei kuitenkaan rekisteröitäisi kaupparekisteriin, mutta perustamisilmoituksella tai sen liitelomakkeilla yhteisön tulisi ilmoittaa, jos se katsoo tosiasiallisen johtopaikan sijaitsevan Suomessa. Sivuliikkeen rekisteröinti perustuisi perustamisilmoitukseen ja rekisteröinnin muodollisten edellytysten täyttymiseen, eikä tosiasiallisen johtopaikan olemassaoloa tutkittaisi rekisteröimisvaiheessa laajemmin.

PRH pitää ehdotuksen tavoitteita kannattavina, mutta näin toteutettuna ehdotus johdaisi epäselvään tilanteeseen kaupparekisteriin merkityn sivuliikkeen oikeudellisesta asemasta.

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Allekirjoitettu sähköisesti

Eero Mantere
ylivohtaja

